

**Agencija za komunikacijska omrežja
in storitve RS
Stegne 7**

1000 Ljubljana

info.box@akos-rs.si

Dopis:H1389/2017MD

Datum: 30.11.2017

Zadeva: Pripombe na analizo upoštevnega trga 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji«

Zveza: Sklicna številka: 38241-8/2017/6

Spoštovani,

Skladno s pozivom objavljenim na vaši spletni strani dne 27.10.2017¹ družba Telemach d.o.o. (v nadaljevanju: Telemach) pošilja pripombe in predloge na analizo upoštevnega trga 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji«.

Točka 8. 1. »Obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe«

- Visokokakovostni produkti

Agencija je v točki 8.1. družbi Telekom Slovenije (v nadaljevanju: Telekom Slovenije) določila obveznost zagotovitve zagotoviti naslednjih visokokakovostnih produktov:

- zakupljeni vodi s tradicionalnimi tehnologijami (SDH, PDH),
- zakupljeni vodi s sodobnimi tehnologijami (ethernet),
- visokokakovostni bitni tok na širokopasovnih priključkih za množični trg (ADSL/VDSL in optični priključki).

Telemach zanima zakaj Agencija med visokokakovostne produkte ni uvrstila neosvetljena optična vlakna?

¹ <http://www.akos-rs.si/analiza-upostevnega-trga-4-%C2%BBveleprodajni-visokokakovostni-dostop-na-fiksni-lokaciji%C2%AB>

Poslovni segment, ki ga Analiza opredeljuje, v večji meri povprašuje in zahtevo optično povezavo. Zgoraj naštetih visokokakovostni produkti so po naši oceni »preživeti« produkti. Prihodnost je v optičnih povezavah.

Družba Telemach že več let opozarja na problematiko neregulacije hrbtnične optike, ki sedaj po definiciji spada na visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji. Agencija je naše pobude za regulacijo vztrajno zavračala z obrazložitvijo, da regulacija optičnih povezav ne spada na takratni upoštevni trg 4 in da gre za povsem komercialni dogovor med operaterji. Kljub temu, smo operaterji bili primorani pri Telekomu Sloveniji skleniti večletne pretirano drage najeme optičnih povezav med kolokacijami, da smo sploh lahko prišli na trg razvezanega dostopa. Agencija je kasneje, kljub našim večkratnim pozivom, odgovarjala, da ne more posegati na to področje, saj so dogovori za najem optike določeni s komercialno pogodbo med strankami, ter, da je bilo hrbtnično omrežje zgodovinsko del upoštevnega trga 14 »Hrbtnični deli zakupljenih vodov (medoperaterski trg)«, kjer je Agencija leta 2005 (!) ugotovila, da je na upoštevne trgu 14, obstajala zadovoljiva konkurenca in da ni nobenega operaterja, ki bi imel pomembno tržno moč. Torej od leta 2005 Agencija ni izvedla nobene Analize, da bi preverila (ne)konkurenčnost trga na področju hrbtnične optike, ki je primarnega pomena, da lahko operater zgradi in širi svoje omrežje.

Tudi v tej Analizi, kjer bi po vseh definicijah² neosvetljena optična vlakna (tako dostopovna kot hrbtnična), izpolnjevala kriterije upoštevnega trga, jih Agencija ni vključila v Analizo. Omrežje operaterja, ki ponuja storitve na širokopasovnem trgu obsega tako dostopovna, kot hrbtnična in agregacijska optika. Agencija se v zadnjih letih osredotoča samo na dostopovno omrežje (optiko), kar je nerazumljivo, saj operater brez hrbtničnega omrežja v nobenem primeru ne bi mogel ponujati dostopovnega. V Analizi se je Agencija že v začetku omejila samo na zaključni del omrežja, ki obsega dostopovni in zaledni del omrežja do robnega vozlišča IP/MPLS hrbtničnega omrežja, hrbtničnega pa je izključila: »Neosvetljena vlakna so osnovni vstopni gradnik za izgradnjo visokokakovostnih produktov in tako predstavljajo produkt na višjem (upstream) vertikalnem trgu. Neosvetljenih vlaken, ki predstavljajo fizično infrastrukturo, tako Agencija ni uvrstila med produkte z visoko kakovostjo. Operater namreč mora za realizacijo visokokakovostnega dostopa zagotoviti še dodatne vložke, kot je npr. aktivna opre.« (str. 24) in »Povezave med posameznimi robnimi vozlišči, ki so del IP/MPLS hrbtničnega omrežja, niso del predmetnega upoštevnega trga« (str. 35).

Družbo Telemach zanima na podlagi katerih regulacijskih kriterijev Agencija določa, da je za regulacijo primerno samo dostopovno omrežje? Prav tako je nerazumljivo, da Agencija kljub večkratnim pozivom in opozarjanj operaterjev na problematiko neregulacije hrbtničnega omrežja, le temu ne posveča več pozornosti oz. se vsaj aktivno loti analize tega dela omrežja.

Na podlagi navedenega Telemach predlaga, da se na upoštevni trg 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji« zaradi izjemne pomembnosti vključi tudi hrbtnično in agregacijsko omrežje.

Agencija bi po mnenju Telemacha morala, kot podporni ukrep, v Analizo 4 vključiti tudi regulacijo **cevne kanalizacije** (medkrajevne in lokalne). S tem bi operaterjem omogočila, da uporabijo svojo opremo (kabel) in pridobijo še boljše kontrolo in oskrbo stranke nad storitvami, ki jim jih zagotavljajo. Souporaba kanalizacija je sicer urejena v 10. členu ZEKoma-1C, ampak se nanaša zgolj za novogradnje. Telemach zanima souporaba tudi obstoječe cevne kanalizacije, saj bi s tem lahko relativno hitro in brez visokih investicijskih stroškov zagotovili storitve širšemu krogu ljudi, kar bi nenazadnje bilo tudi v interesu države pri doseganju cilja v skladu z načrtom NGN 2020. Obveznosti regulacije cevne kanalizacije bi morala, poleg monopolnega operaterja na trgu elektronskih komunikacij, vključevati tudi lastnike posamezne javne

² »Veleprodajni visokokakovostni dostop vključuje storitve z višjim nivojem kakovosti, ki omogočajo iskalcem dostopa oblikovanje ponudbe za zahtevnejše poslovne uporabnike in s tem zagotavljanje visokokakovostnih storitev na maloprodajnem trgu. (str. 35).

infrastrukture (t.j. infrastrukturo občin, lokalnih skupnosti, elektro, cestno, komunalno...), ki so na posameznih področjih prav tako monopolisti. Operaterji sedaj z lastniki javne infrastrukture sklepamo komercialne pogodbe za najem cevne kanalizacije s cenami, ki so pretirano visoke, ker žal druge izbire nimamo. Odvisni smo od obstoječe javne infrastrukture, kjer plačujemo visoke mesečne najemnine in kjer smo izpostavljeni nenadzorovanemu enostranskemu višanju cene, s katero se moramo prisilno strinjati, da lahko še naprej zagotavljamo storitve našim strankam. Nujno potrebno je, da Agencija na tem področju preveri stanje na trgu in čim prej ustrezno ukrepa.

Družbo Telemach zanima kakšen pogled ima Agencija na omenjeno problematiko in morebitno regulacijo cevne kanalizacije.

S spoštovanjem,

Adrian Josip Ježina

Predsednik posloводства družbe

telemach

Telemach d.o.o. 1

